

2018-10-28

Natur- och kulturvandring Häggeby - Varpsund

Vilken vacker höstdag det var den 22 oktober och vi önskade verkligen att få samma väder den 23 när vi skulle vandra från Häggeby till Varpsund men ack, ack!

Vi var 20 SPF:are som träffades vi "PIA-närköp" för att i ett fåtal bilar ta oss till Varpsund. Bålsta finska förening ställde tacksamt upp och öppnade grinden till deras mycket fina festplats så att vi kunde låsa in våra bilar bakom bommen.

Planen var att ta UL-bussen från Sjönäs till Slottskogens vägskäl vilken gick bra men vi fick en "avhyllning" av busschauffören som ansåg att vi skulle anmäla vår resa i god till innan. Har aldrig hör något sådant förut...

Regnkläderna var på när vi gick mot Häggeby kyrka och vi passerade ett större antal hästar som hade en mycket bättre "busskur" än den vi hade vid Sjönäs.

Vid Häggeby kyrka gjorde vi vårt första stopp där förvånansvärt få kände till den fina runstenen (bildstenen) som finns där. Det är i och för sig en kopia av det original som såldes till Historiska museet 1873 men kopian sattes upp 1953. Runstenen har många namn med de mest kända är nog Kampstenen eller Häggebysten.

Vi fortsatte vår vandring utefter Häggeby kyrkväg och fick lära oss mycket om gamla skolan som numera är ett skolmuseum, bygdegården och allt den har varit tidigare.

På 50-talet fanns det faktiskt två livsmedelsbutiker i Häggeby, idag finns inte ens en kiosk. Vad som däremot finns idag är ett musteri på den gård som två av vandrarna är uppvuxna på. Isa och Henry berättade utförligt för oss om deras barndom i Häggeby.

Gården hade ett antal hundra äppelträd av allehanda sorter och mellan träden har odlats olika grönsaker och dessutom plommonträd.

Att vandra på Häggeby kyrkväg är nästan som att träda in i Astrid Lindgrens böcker, smala grusvägar med många fina hus av äldre datum men bra underhållna. I slutet på vägen ligger ett hemman, tyvärr tomt idag men tydligen har det sålts i dagarna.

Man kunde nästan skymta lite sol som belyste de lövträd som ligger bakom hemmanet.

Nu började den egentliga Upplandsleden att ta vid. Vi vandrade upp på Rölundaåsen i sakta mak och förundrades över bland annat den äng som Naturskyddsföreningen hävdar varje år. Allt för att våra ängsblommor skall överleva.

Henry berättar också om den grustäckt som fanns tidigare för byborna om de hade behov att förbättra vägarna i byn i gamla dagar. Den är helt igenvuxen idag.

Vi tog oss upp för den enda egentliga uppførsbacken och förundrades över en större "stensamling" som vid senare forskning hittades på Riksantikvarieämbetets hemsida där följande kan läsas.

Vid 1951 års inv registrerades 7 st runda stensättningar, 4-6 m diam, 0,2-0,3 m h, de flesta otydliga. 1979 kunde endast med svårighet några stensättningsliknande formationer iakttas. Då marken dessutom är rik på ytlig sten bedöms dessa som naturbildningar. (Mkt goda siktförh). SSÖ om nr 3 finns dock på båda sidor om vägen ett par 3-5 m st förhöjningar med sten i ytan som bör kontrolleras.

Vi fortsatte mot kaffet som skulle intas vid "Kärleksudden". Efter en brant backe ned till udden befanns vinden vara för kall och stark varför vi fortsatte en liten bit till. Det blev inget 11-kaffe utan 12-kaffe varför det smakade extra gott.

Vi fortsatte vår vandring mot Varpsund efter Ryssviken och fick verkligen höra all den aktivitet som försiggår på skjutbanan på Rölundaåsen.

Vi såg många spår efter bäverns framfart under vandringen efter Ryssgraven och nog ger den sig på tämligen grova träd.

Precis innan man vi kom ut på Sigtunavägen vek några av och klättrade ca 30 meter upp till den runsten som ligger mycket nära landsvägen. Enligt Riksantikvarieämbetet är det som följer.

Runsten, grå granit, 1,13 m h, 0,68 m br vid basen (NV-SÖ) och 0,32 m tj. Ristningsytan vänd mot SV. Runhöjd 8 cm. Stenen står på cementsockel. Flyttad kortare bitar pga grustäkt och vägomläggning ett par gånger.

Väl framme vid Varpsunds festplats förundrades många över hur fint och välordnat det är och några kommer sannolikt att åka dit när Bålsta finska föreningen bjuder till fest nästa sommar.

/Elisabeth och Kent